

6. Kotenko, T. The modern development of higher education in the EU [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/5488>

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОДАТКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В СИСТЕМІ ВИЗНАЧЕННЯ ГРОМАДСЬКИХ БЛАГ

Захарченко Н.В.

Кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та регулювання ринкових відносин

Дащенко С.В.

студентка курсу 1 ск, напрям підготовки “Фінанси і кредит”

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Одеса, Україна

Виробництво громадських благ є однією з найважливіших функцій держави. До числа громадських благ відносяться деякі матеріальні об'єкти, але частіше це блага нематеріальні, не схожі на звичайні товари. Проте це цілком реальні економічні блага, оскільки, з одного боку, вони володіють корисністю, а з іншого - їх створення вимагає витрат ресурсів, які могли б бути використані для виробництва інших благ.

При підготовці даної роботи використані дослідження таких спеціалістів: Захарченко В. [2], Коломієць А. [3], Шалюхіной М. [6] та ін. Проте дослідженню податкового потенціалу в системі визначення громадських благ приділено недостатньо уваги.

Зважаючи на обмеженість фінансових, у тому числі податкових ресурсів вірно буде припустити, що інструментом більш повного задоволення суспільних потреб виступає податковий потенціал. Від масштабів податкового потенціалу країни і його цілковитої реалізації практично цілком залежить надання державою членам суспільства громадських благ і послуг, а також їх якість і кількість.

Податковий потенціал країни визначається загальним економічним потенціалом, і навпаки. Економічний потенціал країни характеризується її природними ресурсами, засобами виробництва, трудовим і науково-технічним потенціалом, накопиченим національним багатством [1, с.482].

Податковий потенціал можна досліджувати з різних позицій, виходячи з різних умов, але його параметри не повинні ототожнюватися з максимальною величиною. На нашу думку, під податковим потенціалом розуміється здатність національного господарства виробити і мобілізувати в бюджет усіх рівнів частку національного доходу, яка визначається потребами суспільного розвитку і можливостями державних податкових інститутів.

Формула обчислення податкового потенціалу може мати вигляд:

$$НП = (НБ_i \times N_i) \times X_1 \times X_2 \times \dots \times X_n, i = n$$

де НП – податковий потенціал; НБ – податкова база по i -му податку; N – податкова ставка по i -му податку; x_1, x_2, \dots, x_n – коефіцієнти, що визначають задані умови.

Перелік коефіцієнтів, що відображають задані умови дослідження, може бути різний залежно від мети дослідження та чинників, які надають вплив на величину податкового потенціалу.

Податковий потенціал покликаний задовольняти зростаючі потреби суспільства. Але разом з тим слід зазначити, що потенційний податок сам по собі нічого не значить без оцінки можливості реального механізму його вилучення. Найбільш повно задовольнити зростаючі потреби суспільства може тільки реалізована частина податкового потенціалу. Податковий потенціал, як потенціал взагалі, не має чітких кордонів ступеня своєї реалізації, але він реалізується в доходах бюджету. Можливість реалізації податкового потенціалу залежить від ряду суб'єктивних та об'єктивних факторів.

Серед цих факторів можна виділити дві групи:

1) чинники економічного зростання (рівень технічного розвитку країни, професійний склад і рівень трудових ресурсів, сировинні багатства, стан конкурентного середовища і свободи підприємництва, стабільність національної валюти і т.д.);

2) політичні фактори (демократизація суспільства, правова грамотність громадян, податковий менталітет, національні традиції і т.д.).

Не можна не враховувати і перспективних змін в економіці.

Слід зазначити, що між розвитком економіки, податковим потенціалом і суспільними потребами існують певні стійкі зв'язки і взаємозалежності. Зростання суспільних потреб стимулює розвиток економіки за принципом «є попит - є пропозиція». В свою чергу, розвиток економіки розширює податковий потенціал, забезпечуючи матеріальну базу для реалізації зростання суспільних потреб, а також потребує додаткових витрат на регулювання цього розвитку.

Висновки. Затребувані суспільством потреби найбільш повно може задовольнити тільки інститут держави. Для їх задоволення державі необхідні фінансові ресурси. Основним доходним джерелом державних фінансів виступають податки. Від податкового потенціалу залежать якість і кількість послуг, що надаються державою своїм членам.

Література:

1. Большой экономический словарь /Под ред. А.Н. Азрилияна. – М., 2002. – 1280 с.
2. Запоточний І.В., Захарченко В.І. Державне регулювання регіональної економіки / І.В. Запоточний, В.І. Захарченко. - Харків: Одиссей, 2003. - 592 с.
3. Коломієць А.Л., Мельник А.Д. Про поняття податкового та фінансового потенціалу регіону/А.Л. Коломієць, А.Д. Мельник // Податковий вісник. – 2000. - №1. - С. 3-5.
4. Макконел К.Р. , Брю С.Л. Економікс /К.Р. Макконел, С.Л. Брю. –М.: ИНФРА-М, 1999. - 598 с.
5. Шалюхіна М.Н. Податковий потенціал регіону: проблеми оцінки /М.Н. Шалюхіна // Податковий вісник. - 2001. - №1. - С. 31-34.